

09.01 Математика

Тема: Додавання. Властивості дії додавання. Переставний та сполучний закони. Віднімання. Віднімання суми від числа, віднімання частинами.

Мета: формувати обчислювальні навички, закріплювати вміння розв'язувати задачі; розвивати мислення, пам'ять; виховувати моральні якості, свідоме і творче ставлення до навчання.

Хід уроку

1) Усний рахунок .

$500-402$

$350:10$

$160-84$

$162-111$

Продовжіть усний рахунок за №1.

$38 + 98$		$65 - 27$
$98 - 59$		$100 - 57$
$21 \cdot 5$		$70 : 5$
$46 + 29$		$93 - 58$
$32 + 79$		$47 + 39$
$68 : 4$		$53 \cdot 9$

Продовжіть усний рахунок за №11.

2) Каліграфічна хвилинка.

Каліграфічна хвилинка

Дев'яте січня
Класна робота

1736 1736 1736 1736 1736

Повідомлення теми уроку.

- Сьогодні на уроці ми повторимо дії додавання і віднімання, закони додавання, правила віднімання суми від числа, віднімання частинами.

Розвиток математичних знань та вмінь учнів.

Робота з підручником.

1) Завдання 2 (усно)

Довідничок. Прочитай про дію додавання та її закони.

Будь-які два натуральні числа можна додати. Числа, які додають, називають доданками, а результат додавання - сумою.

Наприклад: $7+5=12$.

Тут 7 і 5 - доданки, а 12 - сума. Закон додавання + (плюс). Дію додавання можна визначити за допомогою послідовності натуральних чисел.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14...

Позначимо в цьому ряді число 7. Відлічимо від нього п'ять чисел. Дістанемо число 12, яке називають сумою чисел 7 і 5.

Переставний закон додавання.

Позначимо в натуральному ряді спочатку число 5, а потім відлічимо від нього вправо сім чисел.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14...

Дістанемо знову число 12. Отже, $7+5=5+7$. Так само для будь-яких натуральних чисел a і b виконується рівність $a + b = b + a$, яка виражає переставний закон додавання.

Від перестановки доданків сума не змінюється.

Сполучний закон додавання Додаємо три числа 4, 3, і 6.

Спочатку до суми чисел 4 і 3, яка дорівнює 7, додаємо число 6.

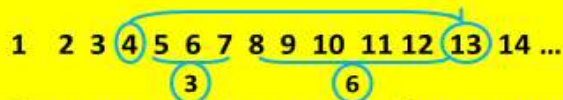
Для цього від суми чисел 4 і 3, тобто від числа 7, відлічимо вправо 6 чисел. Дістанемо число 13.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 ...

$$(4+3) + 6 = 13$$

Від числа 4 відлічимо вправо дев'ять чисел.
Одержимо $4 + (3+6) = 13$

В обох випадках дістали одну й ту саму суму.
 $(4+3) + 6 = 4 + (3+6)$

Так само для будь-яких натуральних чисел a , b і c виконується рівність $(a + b) + c = a + (b + c)$, що виражає сполучний закон додавання.

Якщо до суми двох чисел потрібно додати третє число, можна до першого додати суму другого і третього

З переставного та сполучного законів дістаємо ще одну властивість дії додавання.

У сумі кількох доданків можна переставляти доданки і брати їх у дужки в будь-який спосіб

Наприклад:

$$1 + 2 + 3 + 4 = (1 + 4) + (2 + 3)$$

$$34 + 249 + 26 = (34 + 26) + 249 = 60 + 249 = 309$$

2) Приклади 3 (письмово)

Обчисли зручним способом.

$$356 + 149 + 244 + 201 =$$

$$206 + 161 + 391 + 239 =$$

$$106 + 285 + 194 + 315 =$$

$$423 + 117 + 218 + 142 =$$

3) Задача 4 (письмово)

Мікроавтобус - 4 год - 60 км/год - ? км

Легковий автомобіль - 3 год - ? км/год

60 км/год

? км/год

Міркування:

1) Яку відстань проїхав мікроавтобус?

2) З якою швидкістю має їхати автомобіль, щоб подолати цю саму відстань за 3 год?

4) Задача 5 (письмово)

3 хв - ? км/хв
50 хв - ? км/хв, на 4 км >

← - 30 км
- ? км

Міркування:

- 1) З якою швидкістю летів літак спочатку?
- 2) Якою стала швидкість літака після збільшення?
- 3) Яку відстань подолає літак за 50 хв?

Фізкультхвилинка.

5) Приклади 12 (письмово)

З кожного виразу на додавання склади вирази на віднімання.

$$340 + 168$$

$$509 + 324$$

$$279 + 326$$

$$608 + 307$$

6) Завдання 13 (усно)

Прочитай пояснення.

Відніманням називають дію, за допомогою якої за сумою двох доданків та одним з них знаходять другий доданок.

Число, від якого віднімають, називають **зменшуваним**,
число, яке віднімають, - **від'ємником**,
а результат - **різницею**.

Наприклад $13 - 5 = 8$.

Тут 13 - зменшуване, 5 - від'ємник, 8 - різниця.

Знаходження різниці $13 - 5$ можна показати за допомогою натурального ряду.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 ...

Позначимо в натуральному ряді число 13. Відлічимо від нього вліво п'ять чисел. Дістанемо 8.

$$13 - 5 = 8$$

Для з'ясування прийомів віднімання важливе значення має правило віднімання суми від числа.

Щоб від числа відняти суму двох інших чисел, достатньо послідовно віднятим кожний доданок.

$$28 - (8 + 9) = (28 - 8) - 9 = 20 - 9 = 11$$

Так само число можна віднімати частинами.

$$37 - 9 = 37 - (7 + 2) = (37 - 7) - 2 = 30 - 2 = 28.$$

7) Приклади 14 (письмово)

Обчисли зручним способом.

$$280 - 150 =$$

$$345 - 225 =$$

$$686 - 140 =$$

8) Задача 15 (письмово)

I поле - 585 ц пшениці по 39 ц - ? га) на ? ц >
II поле - 345 ц сої по ? ц - ? га

Пшениця — 585 ц

Соя — 345 ц

Міркування:

- 1) Які площа I поля?
- 2) Яка врожайність сої?
- 3) На скільки врожайність пшениці більша?

9) Задача 17 (письмово)

Борошно - a кг

Вода - ? кг, $\frac{7}{10}$ від маси борошна

Сіль - ? кг, $\frac{1}{40}$ від маси борошна

Знайди масу тіста, якщо $a = 40$ кг.

Міркування:

- 1) Скільки беруть кілограмів води?

- 2) Скільки кілограмів солі?
- 3) Яка маса тіста?

Домашнє завдання.

Задача № 20, приклади № 21.

Задача 20

Пшениця – 950 кг

Борошно – 818 кг

Висівки - ? кг, решта

) на ? кг більше

Міркування:

- 1) Скільки кілограмів становили висівки?
- 2) На скільки кілограмів отримали борошна більше, ніж висівок?

Роботи надсилайте на Нитан